జి.ఏ.మాంటీరియో

వర్సెస్

ఆజ్మీర్ రాష్ట్రం

(భగవతి, జాఫర్ ఇమామ్, మరియు గోవిందా మీనన్, న్యాయమూర్తులు)

"ఆఫీసర్" – "ఆఫీసర్" అంటే ఎవరు అని నిర్ణయించడానికి పరీక్షలు – రైల్వే కేరేజ్ వర్క్ షాపులో, మెటల్ ఎక్జామినర్ ను, ఛేజర్ అంటారు – ఆఫీసరేనా – ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ (యాక్ట్ XLV/1860), సెక్షన్ 21(9) – (భారతీయ శిక్షాస్మృతి) – ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ కరప్షన్ యాక్ట్ (II/1860) సెక్షన్ 2 (అవినీతి నిరోధక చట్టం)

అప్పీలుదారుడు ఆజ్మీర్ లోని రైల్వే వర్క్ షాపులో, క్లాస్ III ఉద్యోగి, ఛేజర్ అని కూడా పిలువబడు మెటల్ ఎగ్జామినర్ గా నియమించబడినాడు. అతను ఒక వ్యక్తికి ఉద్యోగం కల్పించుటకు అక్రమ ప్రతిఫలంగా రూ.150/- లు తీసుకున్నాడు. 1947, అవినీతి నిరోధక చట్టం (చట్టం II/1947) సెక్షన్ 5(1)(డి) కింద అతనిపై అభియోగం మోపబడింది. భారతీయ శిక్షాస్మృతి సెక్షన్ 21(9) లో ఉపయోగించిన పదంయొక్క అర్ధానికి లోబడి అతను ఆఫీసర్ కాదని మరియు అందువలన చట్టం II/1947 ప్రయోజనంకొరకు అతను పబ్లిక్ సర్వెంటు కాకూడదని అప్పీలుదారుడు వాదించాడు. అతను, ఖచ్చితంగా ఒక ప్రభుత్వ ఆఫీసరైన వర్క్స్ మేనేజర్ కింద అతను పని చేస్తున్నట్లు కనుగొనబడింది మరియు అతను నిర్వర్తించే విధులు, వర్క్స్ మేనేజర్ కు తక్షణ సహాయకారిగాను, కొంత అధికారము ప్రభుత్వమునకు ప్రాతినిధ్య హోదాలోను ఉన్నవి.

భారతీయ శిక్షాస్మృతి, సెక్షన్ 21(9) యొక్క అర్థంలో అప్పీలుదారుడు ఒక ఆఫీసర్ అని నిర్ధారించబడింది. అందువలన చట్టం II/1947 సెక్షన్ 2 లో అర్థంలో ఒక ప్రభుత్వ ఉద్యోగి. ఒక వ్యక్తి ప్రభుత్వ ఆఫీసరా కదా అని నిర్ణయించడానికి నిజమైన పరీక్ష.

1) అతను ప్రభుత్వ సేవలో లేక వేతనంలో ఉన్నాడా, మరియు

2) ఏదైనా ప్రభుత్వ విధులలో నిర్వహణకు అతను అప్పగించబడినాడా

ప్రభుత్వ విధి , అతనికి అప్పగించబడిన ప్రభుత్వ విధి కావచ్చు లేదా ప్రభుత్వంలో ఆఫీసర్ గా వున్న ఎవరికైనా తక్షణ సహాయకారిక విధిగాగాని వుండవచ్చును.

బేగ్ వర్సెస్ రామాజీరావ్ జిన్ బాజీరావ్ (1875) XII బొంబాయి హెచ్.సి.ఆర్. 1) వివరించబడింది నజముద్దీన్ వెర్సెస్ క్వీన్ – ఎంప్రెస్ [(1900) ఐ.ఎల్.ఆర్.28 కలకత్తా.344) మరియు అహద్ షా వర్సెస్ ఎంపరర్ (ఎ.ఐ.ఆర్.1918 లాహోర్.152) పై ఆధారపడినవి.

ఆజ్మీర్ స్పెషల్ జడ్జి కోర్టు , 25 , ఆగస్టు , 1957 క్రిమినల్ కేసు నెం.5/1953 లో తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి వెలువడిన క్రిమినల్ అప్పీలు నెం.15/1954 లో ఆజ్మీర్ జుడీషియల్ కమీషనర్ యొక్క 27, నవంబర్, 1954 తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి అప్పీలు.

అప్పీలుదారుల కొరకు: బి.పి.మహేశ్వరి
దఫ్తరీ, భారత ప్రభుత్వ సొలిసిటర్ జనరల్
పోరుస్ ఎ.మహతా, హెచ్.ఆర్.ఖన్నా మరియు ఆర్.హెచ్.ధేబర్, ప్రతివాదికొరకు
21, సెప్టెంబర్, 1956 కోర్టు తీర్పు చెప్పినది:

అజ్మీర్‌లోని జ్యుడీషియల్ కమిషనర్ నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 134(1)(సి) ప్రకారం ఫిట్‌నెస్ సర్టిఫికేట్‌తో సెక్షన్ 21(9) , ఇండియన్ పీనల్ కోడ్‌లో ఉన్న "అధికారి" అనే పదం యొక్క అర్థానికి ఈ అప్పీలు ఒక ముఖ్యమైన ప్రశ్నను లేవనెత్తింది. అప్పీలుదారు అజ్మీర్‌లోని రైల్వే క్యారేజ్ వర్క్ షాప్‌లలో మెటల్ ఎగ్జామినర్‌గా పనిచేస్తున్న క్లాస్ III ఉద్యోగి, ఛేజర్ అని కూడా పిలుస్తారు. అతను నానక్ సింగ్ అనునతనినుండి కల్లు అను వానికి ఉద్యోగం పొందడానికి ఉద్దేశించి అక్రమ ప్రతిఫలంగా రూ .150/- విలువ గల కరెన్సీ నోట్లను స్వీకరించినందుకు ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ సెక్షన్ 161 కింద అతనిపై అభియోగాలు మోపారు . 1947 చట్టం IIలోని సెక్షన్ 5(1)(డి) ప్రకారం పబ్లిక్ సర్వెంట్‌గా తన పదవిని దుర్వినియోగం చేసి అవినీతి లేదా అక్రమ మార్గాల ద్వారా నానక్ సింగ్ నుండి 150/- ఆర్థిక ప్రయోజనంగా తన కోసం తీసుకున్నట్లు ఆరోపించబడ్డాడు. రూ.150/- విలువైన కరెన్సీ నోట్లను సదరు కల్లుకు ఉద్యోగం ఇప్పించవచ్చని దురుద్దేశంతో చెప్పటంద్వారా తనకు అందజేయమని నానక్ సింగ్‌ను ప్రేరేపించినందుకు సెక్షన్ 420, ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ కింద నేరం చేసినట్లు అతనిపై అభియోగాలు మోపారు. ఈ నేరాలకు సంబంధించి మొదటి సందర్భంలో అతనిని విచారించిన ఆజ్మీర్ రాష్ట్ర ప్రత్యేక

న్యాయమూర్తి, సెక్షన్ 161, 1947, 'భారత శిక్షాస్మృతి, చట్టం IIలోని సెక్షన్ 5(1) (డి) కింద నేరం చేసినట్లు నిర్ధారించారు. మరియు దానికి సంబంధించి అతనికి వరుసగా ఆరు నెలలు మరియు ఒక సంవత్సరం కఠిన కారాగార శిక్ష విధించబడింది , రెండు శిక్షలు ఏకకాలంలో అమలు చేయబడతాయి. అయితే, ఇప్పటి వరకు, అప్పీలుదారు తాను డబ్బును స్వీకరించినప్పుడు లేదా కల్లుకు ఉద్యోగం కల్పించ గలననిగాని లేక కల్లుకు ఉద్యోగ ప్రయత్నం చేయగలనని నమ్మలేదని రుజువు కానందున, సెక్షన్ 420, ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ ప్రకారం ఎటువంటి కేసు లేదని నిర్ధారించబడింది . మరియు అతను ఆ అభియోగం నుండి విముక్తి పొందాడు.

అప్పీలుదారు అజ్మీర్ రాష్ట్రం జ్యుడీషియల్ కమీషనర్‌కి చేసిన అప్పీల్ విఫలమైంది మరియు 1954 డిసెంబర్ 10న, జ్యుడీషియల్ కమీషనర్ అప్పీలుదారుకు రెండు ప్రధాన కారణాలపై అప్పీల్ చేయడానికి ఫిట్‌నెస్ సర్టిఫికేట్‌ను మంజూరు చేశారు , అవి (1) ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ , సెక్షన్ 21 క్లాజు (9) కింద అర్థంలో అప్పీలుదారుడు 'ఆఫీసర్' గా వున్నాడా మరియు (2) రైల్వే చట్టంలోని సెక్షన్ 137 లోని నిబంధనలు అన్ని రైల్వే సేవకులను ప్రభుత్వోద్యోగుల నిర్వచనం నుండి ప్రయోజనాల కోసం IX, ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ , అధ్యాయం IX ప్రయోజనంకోసం తప్ప మినహాయించాయా.

అప్పీలుదారు నానక్ సింగ్ నుండి రూ.150/- మరియు చట్టవిరుద్ధమైన ప్రతిఫలము అప్పీలుదారుడు స్వీకరించడం అను ప్రశ్నగురించి కింది రెండు కోర్టులద్వారా ఏకగ్రీవ అభిప్రాయంలో ఉన్నారు. మరియు ఈ అన్వేషణలను అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది మా ముందు సవాలు చేయలేదు. అప్పీలుదారుకు అజ్మీర్ రాష్ట్ర న్యాయశాఖ కమిషనర్ మంజూరు చేసిన అప్పీల్ కోసం ఫిట్‌నెస్ సర్టిఫికేట్‌కు ఆధారమైన రెండు చట్టపరమైన అంశాలు మాత్రమే మా ముందు అభ్యర్థించబడ్డాయి.

చట్టం 17 ద్వారా రైల్వే చట్టంలోని సెక్షన్ 137 సవరణకు ముందు , **రామ్ క్రిషన్ వర్సెస్ ఢిల్లీ స్టేట్ A.I.R.1956 SC 476** కేసులో ఈ కోర్టు యొక్క నిర్ణయం ద్వారా ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలలో రెండవ ప్రశ్న ఇప్పుడు తెలుసుకోవాల్సిందిగా మారింది. 1955 రైల్వే సేవకులు చాప్టర్ IX, ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ ప్రయోజనాల కోసం మాత్రమే పబ్లిక్ సర్వెంట్‌లుగా పరిగణించబడ్డారు , అయితే ఏదైనా సందర్భంలో వారు అవినీతి నిరోధక చట్టం (1947 చట్టం II) ప్రకారం ప్రభుత్వ సేవకులుగా

ఉంటారు. అప్పీలుదారుడు II/1947 చట్టంలోని సెక్షన్ 5(1)(డి) కింద నేరం చేసినట్లు సరిగ్గా నిర్ధారించబడి, ఒక సంవత్సరం పాటు కఠిన కారాగార శిక్షను విధించినట్లయితే , మా అభిప్రాయం ప్రకారం, అతను ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ సెక్షన్ 161 ప్రకారం నేరానికి పాల్పడినట్లు నిర్ధారించబడుట సరైనదేనా అనేది ప్రశ్న.

అతనికి ఆరు నెలల కఠిన కారాగార శిక్ష విధించబడిన ది కేవలం తెల్సుకోవాల్సినదిగా మారింది మరియు ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ సెక్షన్ 21(9) లోని అర్థంలో అతను "అధికారి" కాదా అనేది ఇక్కడ మనం పరిగణించవలసిన ఏకైక ప్రశ్న.

మొదటి ప్రశ్నకు సంబంధించి చట్టంలోని నిబంధనలను ఈ దశలో సౌకర్యవంతంగా ఏర్పాటు చేయవచ్చు:-

1947 అవినీతి నిరోధక చట్టం II సెక్షన్ 2 నిబంధన చేస్తుంది:-

"ఈ చట్టం ప్రయోజనాల కోసం ప్రభుత్వ ఉద్యోగి ("పబ్లిక్ సర్వెంట్") అంటే భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 21 లో నిర్వచించబడిన (పబ్లిక్ సర్వెంట్) అని అర్థం".

సెక్షన్ 21 , భారతీయ శిక్షాస్మృతి ప్రస్తుత అప్పీల్ ప్రయోజనాలకు సంబంధించినంత వరకు నిబంధన చేస్తుంది.:

ప్రభుత్వ ఉద్యోగి ("పబ్లిక్ సర్వెంట్ ") అనే పదాలు , ఇకపై కింది వివరణలలో దేనిలోనైనా చెందు వ్యక్తిని సూచిస్తాయి , అవి తొమ్మిదవది..................... మరియు సేవలో ఉన్న ప్రతి అధికారి లేదా ప్రభుత్వ వేతనం చెల్లించడం లేదా ఏదైనా ప్రజా విధి నిర్వహణ కోసం రుసుము లేదా కమీషన్ ద్వారా వేతనం పొందడం"

అప్పీలుదారు ప్రభుత్వం యొక్క సేవ లేదా వేతనంలో – మరియు అజ్మీర్‌లోని రైల్వే క్యారేజ్ వర్క్ షాప్‌లలో ఛేజర్ అని పిలువబడే మెటల్ ఎగ్జామినర్ యొక్క విధిని నిర్వర్తిస్తున్నాడు మరియు ఆ విధంగా పబ్లిక్ డ్యూటీని నిర్వహిస్తున్నాడు.

అయితే, భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 21(9) లో ఉపయోగించిన విధంగా అప్పీలుదారు ఆ పదం యొక్క అర్థంలో అధికారి కాదని వాదించారు . **రెజ్. v. రామాజీరావ్ జీవ్‌బాజీరావ్**

మరియు మరొకరు XII బాంబే H.C.R.1, అనబడు అధికార ప్రమాణంపై ఒక అధికారి వాదించారు అంటే అత్యున్నత అధికారం ద్వారా దాని నియంత్రణ మరియు బలవంతపు అధికారాలలో కొంత భాగాన్ని మరియు వ్యక్తి గతంగా క్రిందివారికి రాష్ట్రానికి ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి అప్పగించారు. వెస్ట్, J. యొక్క శాసనిక వివరణ ప్రకారం, "ఆఫీసర్" అనే పదం కొంతవరకు అమలు చేయడానికి మరియు కొన్ని పరిస్థితులలో ప్రభుత్వ ప్రతినిధి విధిని నియమించిన వ్యక్తిని సూచిస్తుంది. అతను తనంతట తానుగా కొంత అధికారం లేదా ప్రతినిధి హోదా పాత్ర లేదా అతని విధులు బలం కలిగి ఉన్న కొంతమందికి తక్షణ సహాయకరంగా ఉంటాయి. అందువల్ల, అప్పీలుదారు రైల్వే క్యారేజ్ వర్క్‌షాప్‌లలో ఛేజర్ అని పిలువబడే మెటల్ ఎగ్జామినర్ అయినందున అత్యున్నత అధికారం తనకు దాని నియంత్రణ మరియు బలవంతపు అధికారాలలో కొంత భాగాన్ని అప్పగించలేదని లేదా రాష్ట్రానికి దాని వ్యక్తిగత విషయాల సంబంధాలలో ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి నియమించబడలేదని వాదించబడింది. అతను కొంత అధికారం లేదా ప్రతినిధి పాత్రతో కొంత అధికార బలము లేదా అతని విధులు అధికారం కలిగి ఉన్నవారికి వెంటనే సహాయకరంగా ఉండేవి కావు. అతను కొంత మేరకు మరియు కొన్ని పరిస్థితులలో ప్రభుత్వ ప్రతినిధి విధిని అమలు చేయడానికి నియమించబడలేదు మరియు సెక్షన్ 21(9) , ఇండియన్ పీనల్ కోడ్‌లో ఉపయోగించిన విధంగా ఆ పదం యొక్క అర్థంలో "అధికారి" కాదు . అతను ప్రభుత్వ అధికారి కానట్లయితే , అతను సెక్షన్ 21 , ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ యొక్క అర్థంలో (పబ్లిక్ సర్వెంట్) ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కాలేదు లేదా 1947 చట్టం 11 ప్రయోజనాల కోసం అతను (పబ్లిక్ సర్వెంట్) ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కాలేదు మరియు దోషిగా నిర్ధారించబడలేదు. 1947 చట్టం II సెక్షన్ 5(1)(డి) ప్రకారం నేరం.

అయితే, 12 బొంబాయి హైకోర్టు నివేదికలు 1లో బాంబే హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల ముందు ఉన్న కేసు , ఒక గ్రామానికి చెందిన లీజుదారుడైన ఇజాఫత్దార్‌కు సంబంధించినది , దాని అటవీ ఆదాయం ఖాతాని నిర్వహించడానికి తప్పుగా హామీ ఇచ్చెను . అటవీ ఆదాయం మరియు కొంత భాగాన్ని ప్రభుత్వానికి చెల్లిం చడం. మిగిలిన మొత్తాన్ని తన కోసం ఉంచు కోడం మరియు 'ఇటువంటి వ్యక్తి సెక్షన్ 21(9) , భారత శిక్షాస్మృతి యొక్క అర్థంలో అధికారిగా ఉన్నారా అనేది కోర్టు పరిశీలన కోసం తలెత్తిన ప్రశ్న . ఈ సందర్భంలోనే , పైన పేర్కొన్న పరిశీలనలను వెస్ట్ , జె., మరియు కోర్టు దేశ్‌ముఖ్‌లు మరియు దేశ్‌పాండేలు రాష్ట్రానికి దాని విధుల్లో కొంత భాగాన్ని నిర్వహించడానికి నియమించబడిన నిబంధన యొక్క అర్థంలో సరిపోతుందని నిర్ధారణకు వచ్చింది. లేదా దాని క్రియాశీల ప్రతినిధులు కాని ఇజాఫత్దార్ లేదా నిందితులు వంటి లీజుదారునికి సహాయం

చేయడం. అతను అధికారి కాదు కానీ కేవలం కాంట్రాక్టర్ మాత్రమే తన ఒప్పందానికి కట్టుబడి ఉంటాడు కానీ–తన ఆఫీస్ లేదా ఉద్యోగ నిబంధనల ప్రకారం ప్రభుత్వానికి కొంత మొత్తాన్ని చెల్లించాలి. బలవంతం లేదా జోక్యం కోసం అతని కి ఎటువంటి అధికా రం ఇవ్వబడలేదు లేదా అలాంటి అధికారం కలిగిన ఎవరికైనా సహాయం చేయడానికి అతను సహాయకుడిగా నియమించబడలేదు. అతను నిర్వర్తించిన విధులు కాంట్రాక్టు విధులు మోసపూరితమైన వంచనవంటి వాటిని మోసం చేసినందుకు శిక్షకు గురికావచ్చు కానీ అతనికి లేదా అతని హక్కుగల పూర్వీకుడికి ప్రదానం చేసిన ఏదైనా కార్యాలయానికి అనుబంధించబడిన విధులు కాదు , వాటిని నిర్వహించడంలో వైఫల్యం అతనిని ఒక అధికారిగా బాధ్యతాయుతంగా చేస్తుంది. ఒక అధికారి , అపరాధ ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు నిర్దేశించిన ప్రత్యేక జరిమానాలకు బాధ్యుని చేయును.

12 బొంబాయి హైకోర్టు నివేదికలు 1లోని ఈ నిర్ణయం , **నజాముద్దీన్ వర్సెస్ క్వీన్–ఎంప్రెస్ ILR 28 కాల్. 344** కేసు లో కలకత్తా హైకోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకోబడింది . ఆ కేసులో పిటిషనర్ మోజఫర్‌పూర్ జిల్లాలోని ఉప్పు విభాగం సూపరింటెండెంట్ కార్యాల యమునకు జత చేసిన ప్యూన్ మరియు అతను సెక్షన్ 161 , ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ ప్రకారం దోషిగా నిర్ధారించబడ్డాడు . భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 21 లోని క్లాజ్ (9)లోని చివరి భాగం నిబంధనల పరిధిలోకి రాలేదని పిటిషనర్ తరపున కోరిన వాదన , " ప్రభుత్వ సేవ లేదా వేతనంలో ఉన్న ప్రతి అధికారి" ప్రభుత్వోద్యోగి అని ప్రకటించింది. ఎందుకంటే అతను అధికారి కాదు. **రిజ్. కేసు. v. రామజీరావ్ జీవ్‌బాజీరావ్ XII Bom. HCR 1** ఆ వాదనకు మద్దతుగా ఉదహరించబడింది మరియు కలకత్తా హైకోర్టులోని న్యాయమూర్తులు ఈ క్రింది విధంగా పేజీ 346లో గమనించారు:-

"ఆ కేసులో న్యాయమూర్తులు ప్రభుత్వం నుండి లీజుదారు తన లీజుకు తీసుకున్న షరతులపై ఒక ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అని పరిగణించవలసి ఉంటుంది మరియు అలా చేయడం ద్వారా , వారు సాధారణంగా "అధికారి" అనే పదానికి అర్థముగా పరిగణించారు. అక్కడ ఒక అధికారి అంటే "కొంతవరకు మరియు నిర్దిష్ట పరిస్థితులలో, ప్రభుత్వం యొక్క ఒక ప్రతినిధి విధి నిర్వహణ చేయడానికి ఒక వ్యక్తిని నియమించారు. అతను కొంత అధికారం లేదా ప్రతినిధి పాత్రతో అధికారం కలిగి ఉంటాడు, లేదా అతని విధులు చాలా అధికారం కలిగి ఉన్న వ్యక్తికి తక్షణ సహాయకరంగా ఉంటాయి". ఈ పదాలకు మనం చెప్పవలసిన అర్థం ప్రస్తుత కేసుకు వర్తించడంలో చాలా సంకుచితమైనదిగా కనిపిస్తుంది. దోషిగా నిర్ధారించబడిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగియైన ప్యూన్ ప్రభుత్వ

సేవలో మరియు వేతనంలో ఉన్నారు మరియు అతను సాల్ట్ డిపార్ట్ మెంట్ సూపరింటెండెంట్ కార్యాలయానికి జోడించబడ్డాడు.

ఖచ్చితమైన అతని విధుల స్వభావం పేర్కొనబడలేదు , ఎందుకంటే ఈ అభ్యంతరం విచారణలో తీసుకోబడలేదు. , కానీ అతని నియామకం యొక్క స్వభావం నుండి , నిస్సందేహంగా అతని అధికారిక ఉన్నతాధికారి ఆదేశాలను అమలు చేయడం అతని బాధ్యత అని మనం తప్పక తీసుకోవాలి. ఒక (పబ్లిక్ సర్వెంట్) ప్రభుత్వ ఉద్యోగి , మరియు ఆ హోదాలో సూపరింటెండెంట్‌కి అతని కార్యాలయం యొక్క ప్రభుత్వ విధుల నిర్వహణలో సహాయం చేయగలడు. ఆ కోణంలో అతను ప్రభుత్వ అధికారిగా ఉంటాడు , అయినప్పటికీ అతను "ప్రభుత్వం యొక్క అప్పగించబడిన విధిని" అమలు చేయకపోవచ్చు. ఇప్పటికీ అతని విధులు "అంత అధికారాలు కలిగి ఉన్న సూపరింటెండెంట్‌కి తక్షణ సహాయకరంగా ఉంటాయి". శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 21 నిబంధనల ప్రకారం "ప్రభుత్వ సేవలో లేదా వేతనం ఉన్న అధికారి" అని మేము భావిస్తున్నాము . ప్రభుత్వ విధి నిర్వహణ కోసం ఏదో ఒక కార్యాలయంలో నియమించబడిన వ్యక్తి. ఈ కోణంలో సెక్షన్ 21 , cl. 9" కి లోబడి ప్యూన్ వుంటాడు.

కాబట్టి, ఒక వ్యక్తి ప్రభుత్వ అధికారి కాదా అని నిర్ధారించడానికి నిజమైన పరీక్ష: (1) అతను ప్రభుత్వ సేవలో ఉన్నాడా లేదా వేతనంలో ఉన్నాడా , మరియు (2) అతనికి ఏదేని ప్రభుత్వ విధి నిర్వహణ అప్పగించారా

ఈ రెండు అసత్యమైనవని సంతృప్తి చెందినట్లయితే, అతని కార్యాలయం యొక్క స్వభావం ఏమిటి, అతను నిర్వర్తిస్తున్న విధులు ఉన్నతమైన స్వభావము లేదా చాలా వినయపూర్వకంగా ఉన్నాయా అనేది ముఖ్యమైనది కాదు. బేకన్ యొక్క సంక్షిప్తీకరణలో సంపుటి 6, పేజీ 2, "ఒక అధికారి మరియు అనేక రకాల అధికారుల స్వభావం" అనే శీర్షికలో ఉన్న కథనంలో:-""ఆఫీషియం ' అనే పదం ప్రధానంగా ఒక విధిని సూచిస్తుంది మరియు తదుపరి స్థానంలో , అటువంటి విధి యొక్క బాధ్యతను సూచిస్తుంది ; మరియు ఒక వ్యక్తి తన ఇష్టానికి విరుద్ధంగా మరియు అతని అనుమతి లేకుండా మరొకరి వ్యవహారాలతో పని చేసే చోట ఇది ఒక కార్యాలయమని మరియు అందులో ఉన్నవాడు అధికారి అని నియమం". ఆ తర్వాతి పేరా కూడా ఇలా ఉండవచ్చు. ఈ సందర్భంలో ప్రస్తావించబడింది:-"కార్యాలయం మరియు ఉపాధి మధ్య వ్యత్యాసం ఉంది , ప్రతి కార్యాలయం ఒక ఉపాధి; కానీ కార్యాలయాల వర్గము కిందకు రాని ఉద్యోగాలు ఉన్నాయి ; ఎండుగడ్డి చేయడానికి

మంద కాపలాకు ఒప్పందము; ఇది ఒక భవనం నౌకరు నుండి విస్తృతంగా భిన్నంగా ఉంటుంది"&c. (పేజీ 5 వద్ద 12 బాంబే హైకోర్టు నివేదికలను చూడండి).

12 బాంబే హైకోర్టు నివేదికలు 1లోని నిర్ణయాన్ని లాహోర్ హైకోర్టులోని న్యాయమూర్తులు **అహద్ షా వర్సెస్ ఎంపరర్ AIR 1918 Lah. 152** కేసు లో 157వ పేజీలో పరిశీలించినప్పుడు ఈ నిర్ణయాన్ని అర్థం చేసుకున్నారు:

"కానీ IPC సెక్షన్ 21 (తొమ్మిదవది) యొక్క అర్థంలో ఒక ప్రభుత్వ ఉద్యోగిగా నియమించడానికి ఒక వ్యక్తి ప్రభుత్వ వేతనం లేదా ఉద్యోగంలో ఉంటే సరిపోదు. అతను "ఆఫీసర్" కూడా అయి ఉండాలి. ఆ వ్యక్తీకరణ కాదు. , వాస్తవానికి, కమీషన్డ్ లేదా నాన్-కమిషన్డ్ ఆఫీసర్ అనే దాని వ్యావహారిక అర్థానికి పరిమితం చేయబడాలి ; దీని అర్థం కార్యశీలి లేదా ఏదైనా "ఆఫీషియం" లేదా కార్యాలయ నిర్వహకుడు కార్యాలయం గౌరవం లేదా ప్రాముఖ్యత కలిగినది కావచ్చు ; అంతే సమానంగా విన యపూర్వకం కా వచ్చు. కానీ దాని స్వభావం ఏదైనప్పటికీ , ఆ పదవిలో ఉన్న వ్యక్తి కొంతమేరకు ప్రభుత్వ విధులను అతనికి అప్పగించడం చాలా అవసరం."

భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 21 లోని వ్యక్తీకరణ యొక్క అర్థంలో క్వార్టర్ మాస్టర్స్ క్లర్క్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కాదా అనేది లాహోర్ హైకోర్టులోని న్యాయమూర్తుల ముందు పరిశీలించవలసిన ప్రశ్న. క్వార్టర్ మాస్టర్స్ గుమస్తా కేవలం బాబు మాత్రమేనని , ప్రభుత్వ పనిలో పనిచేసి జీతాలు తీసుకునే కార్మికుడు లేదా నౌకరు కంటే ఒక అధికారి కాదనే నిర్ణయానికి నిష్ణాతులైన న్యాయమూర్తులు తమ ముందు వెల్లడించిన వాస్తవాలపై వచ్చారు **(చూడండి క్వీన్ v. నాచిముత్తు) ILR 7 మద్రాస్ 18.**

కాబట్టి ఒక నిర్దిష్ట కేసు వాస్తవాల ఆధారంగా ఒక వ్యక్తి ప్రభుత్వ సేవలో లేదా వేతనంలో మాత్రమే కాకుండా ప్రజా విధిని కూడా నిర్వహిస్తున్నాడని కోర్టు నిర్ధారణకు వస్తే , అతను అతనికి ప్రభుత్వ విధులను అప్పగించాడు లేదా ఏదైనా సంఘటనలో వెంటనే విధులు నిర్వర్తించినప్పుడు ప్రభుత్వ అధికారి అయిన కొంతమందికి సహాయకులుగా ఉంటారు మరియు అందుచేత సెక్షన్ 21(9) , ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ అర్థంలో ప్రభుత్వం యొక్క 'అధికారి' . ఈ పరీక్షను మా ముందున్న కేసు వాస్తవాలకు వర్తింపజేస్తే, అప్పీలుదారు క్లాస్ III సేవకుడని మరియు రైల్వే క్యారేజ్ వర్క్ షాప్‌లో

ఛేజర్ అని పిలువబడే మెటల్ ఎగ్జామినర్‌గా నియమించబడ్డాడని మేము కనుగొన్నాము. అతను ఖచ్చితంగా వర్క్స్ మేనేజర్ కింద పని చేస్తున్నాడు.

ప్రభుత్వ అధికారి మరియు అతను నిర్వర్తించిన విధులు వర్క్స్ మేనేజర్‌కి తక్షణమే సహాయకరంగా ఉంటాయి , వారు ప్రభుత్వ అధికారిగానే కాకుండా ప్రభుత్వంలో కొంత అధికారం లేదా ప్రతినిధి పాత్రను కలిగి ఉంటారు. అప్పీలుదారు ఆ విధంగా , వెస్ట్ న్యాయమూర్తి యొక్క శాసనపరమైన సంకుచిత వివరణపై కూడా , 12 బొంబాయి హైకోర్టు నివేదికలు 1లో ప్రభుత్వం అతనికి అప్పగించిన ప్రభుత్వ విధులుగా నిర్వహించే ప్రభుత్వ సేవ లేదా వేతనంలో ఒక అధికారి. కాబట్టి, భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 21 యొక్క అర్థంలో ఒక ప్రభుత్వ సేవకుడు .

ఇది నిజమైన చట్టపరమైన స్థానం కాబట్టి , అప్పీలుదారు యొక్క ఈ వాదన కూడా అతనికి ఉపయోగపడదు మరియు మొదటి ప్రశ్నకు అతనికి వ్యతిరేకంగా సమాధానం ఇవ్వాలి.

అప్పీలుదారు, సెక్షన్ 21(9) యొక్క అర్థంలో ఉన్న అధికారి మరియు అందువల్ల సెక్షన్ 21, ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ యొక్క అర్థంలో పబ్లిక్ సర్వెంట్ మరియు అటువంటి ప్రభుత్వ సేవకుడు 1947 నాటి అవినీతి నిరోధక చట్టం II లోని సెక్షన్ 2లో ఉన్న పబ్లిక్ సర్వెంట్ యొక్క నిర్వచనం పరిధిలోకి వస్తారు . కాబట్టి, కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులపై , అతను 1947 చట్టం IIలోని సెక్షన్ 5(1) (d) ప్రకారం సరి గానే దోషిగా నిర్ధారించబడ్డాడు. అతని నేరారోపణ మరియు అతనిపై విధించిన దిగువ కోర్టుల శిక్ష చాలా సక్రమంగా ఉన్నాయి మరియు ఈ అప్పీల్ తప్పనిసరిగా కొట్టివేయబడాలి.